

DATOS IDENTIFICATIVOS

Educación física e a súa didáctica na educación primaria

Materia	Educación física e a súa didáctica na educación primaria			
Código	O05G120V01601			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Táboas Pais, María Inés			
Profesorado	Táboas Pais, María Inés			
Correo-e	inestaboas@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Materia dirixida á adquisición das competencias necesarias para programar, deseñar e implementar procesos de ensino-aprendizaxe-avaliación da educación física na educación primaria.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao periodo 6-12 no contexto familiar, social e escolar
C2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
C3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe

C7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao periodo 6-12
C8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C12	Abordar e resolver problemas de disciplina
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
C16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
C20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas
C22	Relacionar la educación con el medio, y cooperar con las familias y la comunidad
C23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
C34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
C57	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde a educación física
C58	Coñecer o currículo escolar da educación física
C59	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades deportivas dentro e fóra da escola
C60	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
C61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma
C62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
C63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias
C65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica
C66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos
C68	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social
C69	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos as ensinanzas descritas
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D11	Traballo nun contexto internacional
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D19	Lideranza
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade
D23	Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Comprende o proceso ensino-aprendizaxe-avaliación en educación física e dispón dos recursos didácticos adecuados para dar respostas a todos os alumnos e alumnas desde unha perspectiva da diversidade.	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C1 C2 C3 C5 C6 C7 C8 C11 C12 C13 C14 C15 C16 C17 C19 C20 C22 C23 C34 C57 C58 C59 C60 C61 C62 C63 C65 C66 C67 C68 C69	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22 D23
R1. Coñece e identifica compoñentes da motricidade e prácticas motrices, e comprende a súa importancia dentro do sistema educativo.		C57	
R2. Manexa o currículo da Educación Física, distinguindo os diferentes elementos que o compoñen e utilizándoos para programar na etapa de Educación Primaria (selecciona e secuencia criterios de avaliación e contidos do currículo).	B1	C58	
R3. Entende as posibles estruturas dunha sesión de educación física, os modelos pedagóxicos e estilos de ensino fundamentais, os aspectos didácticos e organizativos dos procesos de ensino-aprendizaxe-avaliación en educación física e as medidas de atención á diversidade e outros recursos para dar resposta a todo o alumnado.	B1	C59	
R4. Formula obxectivos e contidos específicos de sesión en educación física en base aos criterios de avaliación e contidos do currículo seleccionados.	B2	C60	D8 D9
R5. Deseña, presenta e modifica tarefas motrices, aplicando os tipos, métodos e dominios de acción máis acorde aos obxectivos e contidos.	B2	C60	D8 D9
R6. Propón actividades, procedementos e instrumentos para avaliar ao alumnado de Educación Primaria baseándose nos elementos do currículo de Educación Física.	B2	C60	D8 D9
R7. Adapta tarefas motrices e coñece recursos específicos para a atención ao alumnado con Necesidades Específicas de Apoio Educativo (NEAE) na educación física.	B2	C60	D8 D9
R8. Deseña sesións de educación física na Educación Primaria tomando decisións colaborativamente con outros/as futuros/as docentes e tendo en conta os fundamentos didácticos.	B2	C60	D8 D9
R9. Pon en práctica intervencións didácticas en educación física, elaboradas colaborativamente, manexando adecuadamente os elementos do currículo de Educación Física e os coñecementos didácticos sobre procedementos de ensino-aprendizaxe-avaliación en educación física.		C60	D2 D9
R10. Comunica de forma eficiente durante o desenvolvemento das sesións de educación física, prestando atención a transmitir as súas ideas aos/as futuros/as mestres/as e a xestionar a clase con alumnado ficticio de educación primaria.		C60	D3
R11. Analiza, reflexiona e emite e acepta xuízos críticos sobre as sesións prácticas de educación física para mellorar e innovar no seu labor como docente.	B10		

Contidos

Tema	
Bloque 1. Fundamentos conceptuais e didácticos da Educación Física	Tema 1. Conceptos básicos e perspectiva holística da educación física. Tema 2. O currículo da educación física na educación primaria. Tema 3. Programación da educación física na educación primaria. Tema 4. A sesión de educación física na educación primaria. Tema 5. A tarefa motriz na educación física. Tema 6. Os estilos de ensino en educación física. Tema 7. A avaliación na educación física.

Bloque 2. Educación motriz básica	Tema 8. Componentes da motricidade e prácticas motrices.
Bloque 3. Educación lúdico-deportiva	Tema 9. Modelos pedagóxicos en educación física: - Modelos de aprendizaxe cooperativa - Modelo ludotécnico - Modelo comprensivo de iniciación deportiva (TGfU) - Modelo de educación deportiva (Sport Education)
Bloque 4. Actividade física e saúde	Tema 9. Modelos pedagóxicos en educación física: - Modelo de educación física relacionada coa saúde
Bloque 5. Actividade física e expresión corporal	Tema 10. Fases do ensino da expresión corporal.
Bloque 6. Adaptación da actividade física aos alumnos con necesidades educativas especiais.	Tema 11. Adaptacións curriculares en educación física. Tema 12. Os Sistemas Aumentativos e Alternativos de Comunicación (SAAC) na educación física. Tema 13. Adaptación da tarefa motriz para alumnado con Necesidades Específicas de Apoio Educativo (NEAE). Tema 14. Método TEACCH, historia social e outros recursos para o alumnado con Necesidades Específicas de Apoio Educativo (NEAE).

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	1.5	0	1.5
Flipped Learning	0	13	13
Lección maxistral	6.5	0	6.5
Resolución de problemas	13	0	13
Prácticas de laboratorio	18	0	18
Presentación	5	0	5
Debate	5	0	5
Traballo tutelado	3	0	3
Aprendizaxe colaborativa	0	60	60
Exame de preguntas obxectivas	2	23	25

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Flipped Learning	Algunhas actividades de aprendizaxe realizaranse fora da aula, e coa presenza do docente se facilitará e potenciará outros procesos de adquisición e practica de coñecementos
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (Laboratorios, aulas informáticas, etc...).
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.
Aprendizaxe colaborativa	Comprende un grupo de procedementos de ensino que parten da organización da clase en pequenos grupos mixtos e heteroxéneos onde o alumnado traballa de forma coordinada entre si para desenvolver tarefas académicas e afondar na súa propia aprendizaxe.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Traballo tutelado	O seguimento do traballo realizarase no despacho físico da profesora no horario de titorías. Cando non sexa posible, realizarase a través da sala virtual do profesorado (campus remoto da Universidade de Vigo).
Presentación	Cando un grupo de alumnos/as precise máis atención personalizada para a preparación da súa presentación que a ofrecida durante as horas de traballo tutelado, poderá solicitar titoría presencial (no despacho físico da docente) ou virtual (na sala de profesorado do campus remoto da Universidade de Vigo). A solicitude farase a través do correo electrónico e atendendo ao horario de titorías preestablecido.
Actividades introdutorias	En primeira instancia, atenderanse as dúbidas xurdidas como resultado da presentación da materia durante a primeira sesión de clase. Posteriormente, o alumnado poderá resolver calquera dúbida a través do correo electrónico ou solicitando titoría presencial ou virtual. Cando sexa posible, a docente responderá as dúbidas noutros espazos (aula, ximnasio ou pavillón).
Resolución de problemas	O seguimento personalizado durante a resolución dos problemas propostos ao estudantado farase principalmente durante o horario de clase (nas horas A). Posteriormente, o alumnado poderá resolver calquera dúbida a través do correo electrónico ou solicitando titoría presencial ou virtual.
Aprendizaxe colaborativa	Cando un grupo de alumnos/as precise atención personalizada para a realización de calquera das tarefas encomendadas como parte do traballo colaborativo, poderá solicitar titoría presencial (no despacho físico da docente) ou virtual (na sala de profesorado do campus remoto da Universidade de Vigo). A solicitude farase a través do correo electrónico e atendendo ao horario de titorías preestablecido.
Flipped Learning	A atención ao alumnado realizarase principalmente cos materiais facilitados a través da plataforma MooVi. O alumnado tamén poderá contactar para resolver dúbidas concretas por correo electrónico. Si considéraseo oportuno, poderá ser atendido no despacho físico da docente ou nas salas virtuais do profesorado (campus remoto). Neste último caso, a solicitude farase a través do correo electrónico e atendendo ao horario de titorías preestablecido.
Probos	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	Cando un alumno/a precise atención personalizada para a preparación do exame da materia, poderá solicitar titoría presencial (no despacho físico da docente) ou virtual (na sala de profesorado do campus remoto da Universidade de Vigo).

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Presentación	Deseño e posta en práctica dunha sesión de educación física dirixida ao alumnado da educación primaria. Partirase dos criterios de avaliación e contidos do currículo, utilizaranse diferentes estilos de ensino e/ou modelos pedagóxicos, e xestionaranse os tempos, espazos, materiais e a formación de grupos.	30	B1 B2 C57 C58 C59 C60	D2 D3 D8 D9		
Traballo tutelado	Presentación definitiva da sesión, propoñendo as modificacións oportunas en base ás coavaliacións dos compañeiros/as e á propia autoavaliación unha vez implementada a sesión. A proposta complementarase coa análise das tarefas, a programación dun trimestre de educación física e a proposta de avaliación.	20	B1 B2 B10 C57 C58 C59 C60	D8 D9		
Aprendizaxe colaborativa	Entrega das gravacións e actas das reunións de traballo colaborativo. As persoas que integran cada grupo de traballo deberán adoptar unha serie de roles e funcións que serán rotativos.	20	B2 B10 C57 C58 C59 C60	D2 D3 D8 D9		

Exame de preguntas obxectivas	Probas que avalían o coñecemento que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos/as seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	30	B1	C1	D1
			B2	C2	D2
			B3	C3	D3
			B4	C5	D4
			B5	C6	D5
			B6	C7	D6
			B7	C8	D7
			B8	C11	D8
			B9	C12	D9
			B10	C13	D10
			B11	C14	D11
			B12	C15	D12
				C16	D13
				C17	D14
				C19	D15
				C20	D16
				C22	D17
				C23	D18
				C34	D19
				C57	D20
				C58	D21
				C59	D22
				C60	D23
				C61	
				C62	
				C63	
				C65	
				C66	
				C67	
				C68	
				C69	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para o alumnado non asistente ou que non alcance o 85% da asistencia ás horas B da materia, o exame terá un valor do 60% e a presentación de traballos suporá o 40% (20% proba "traballo tutelado" e 20% proba "aprendizaxe colaborativa"). Ademais, estas persoas non asistentes ou que non asistan ao mínimo de sesións obrigatorias establecidas realizarán unha proba de tipo práctico que permita comprobar a adquisición das competencias correspondentes (proba: "presentación"). Serán cualificadas como aptas ou non aptas nesta proba.

Tanto na modalidade de avaliación continua como na modalidade de avaliación global, para superar a materia é requisito superar cada unha das probas establecidas en devandita modalidade (a calificación mínima esixida é de 5 sobre 10 nas diferentes probas de avaliación). Unicamente a proba "aprendizaxe colaborativa" non terá cualificación mínima esixida.

A cualificación final da materia (obtida a partir de todas as probas establecidas anteriormente, independentemente da esixencia ou non de cualificación mínima) será a seguinte:

- 0-4,9: suspenso (SS)
- 5,0-6,9: aprobado (AP)
- 7,0-8,9: notable (NT)
- 9,0-10: sobresaliente (SB)

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, por tanto, como aprobadas nese curso académico.

Naqueles casos extraordinarios nos que un alumno/a supere todas as probas que requiren unha cualificación mínima esixida, pero non alcance o 5 na cualificación final da materia, poderá realizar na 2ª oportunidade algunha proba xa superada na 1ª co obxectivo de poder superar a materia.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo "datas exames".

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Castañer, M. y Camerino, O., **Manifestaciones básicas de la motricidad.**, Universitat de Lleida, 2006

Contreras Jordan, O.R., **Didáctica de la Educación Física. Un enfoque constructivista.**, Inde, 2009

Galera, A.D., **Manual de didáctica de la educación física I. Una perspectiva constructivista moderada. Funciones de impartición.**, Paidós, 2001

López-Pastor, V.M. y Pérez-Pueyo, A., **Evaluación formativa y compartida en educación: experiencias de éxito en todas las etapas educativas**, <https://buleria.unileon.es/handle/10612/5999>, Universidad de León, 2017

Pérez-Pueyo, A., Hortigüela-Alcalá, D., y Fernández-Río, J., **Modelos pedagógicos en Educación Física: Qué, cómo, por qué y para qué.**, <https://buleria.unileon.es/handle/10612/1325>, Universidad de León, 2021

Bibliografía Complementaria

Blández, J., **Programación de unidades didácticas según ambientes de aprendizaje.**, Inde, 2000

Blázquez, D., **Métodos de enseñanza en educación física. Enfoques innovadores para la enseñanza de competencias.**, Inde, 2017

Canales, I., **La desinhibición en la expresión corporal: una propuesta didáctica**, Wanceulen, 2010a

Canales, I., **De la expresión a la comunicación: una propuesta didáctica**, Wanceulen, 2010b

División TEACCH, **El Método TEACCH**, <https://autismodiario.com/wp-content/uploads/2011/03/resumenTEACCH.pdf>, s.f.

Ríos, M., Blanco, A., Bonany, T., y Carol, N., **Actividad física adaptada. El juego y los alumnos con discapacidad.**, Paidotribo, 2004

Rey, A. y Trigo, E., **Motricidad: ¿Quién eres?**, https://revista-apunts.com/wp-content/uploads/2020/11/59_091_098_ES.pdf, 59, 91-98, Apunts, 2000

Decreto 155/2022, de 15 de septiembre, por el que se establecen la ordenación y el currículo de la educación primaria en la Comunidad Autónoma de Galicia. 26 de septiembre de 2022. D.O.G. No. 183.,

https://www.xunta.gal/dog/Publicados/2022/20220926/AnuncioG0655-190922-0001_es.html,

Xunta de Galicia, **Documento de axuda. O novo currículo galego e a aplicación Proens.**,

<https://www.edu.xunta.gal/proens/>, 2022

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria/O05G120V01301

Outros comentarios

- A asistencia e participación activa durante as clases facilita a asimilación de contidos e a adquisición de competencias.
- A elaboración de apuntamentos propios e/ou anotacións persoais favorece a preparación das probas de avaliación e mellora a comprensión dos materiais facilitados.
- O seguimento do campus virtual permite manterse informado de posibles cambios (anuncios) e evita o incumprimento de datas de entrega de actividades.

Esta materia enmárcase nunha facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).